

Broj : 01/21-02-1054/22
Datum : 30.05.2022.godine

Z A P I S N I K

s 9. sjednice Odbora za boračka i invalidska pitanja Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, održane 30.05. 2022. godine

Sjednica Odbora za boračka i invalidska pitanja počela je u 12:00 h u zgradi Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, u ulici Hamdije Kreševljakovića br.3, Sarajevo.

Sjednicom je predsjedavao predsjednik Odbora Adžem Dževad.

Prisutni članovi: Mustafa Hrvic, Rahim Gadžic, Zijat Mušic, Tašo Dacic, Hasan Muratovic.

Opravdao odsustvo: Mujo Hasic, Marijan Klaić, Boro Krišto, Šemsudin Kavazović i Matea Cakalin.

Gosti: Ganibegović Ibrahim, Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata; Silajdzija Murat, kapetan ARBiH, Švrakić Muhamed, Zelene beretke; Ismet Bajramović, Unija veteran; Sulejman Vranj, Savez udruženja Boraca Patriotske lige BiH; Nermin Lapandić, Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine.

Prisutnošću dovoljnog broja članova na sjednici Odbora ispunjeni su uvjeti za valjani rad u pogledu kvoruma i odlučivanja.

Odbor za boračka i invalidska pitanja Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH (u daljem tekstu: Odbor), na . sjednici, održanoj 30.05.2022. godine, razmatrao je sljedeći:

DNEVNI RED

1. Usvajanje zapisnika sa 8. sjednice Odbora za boračka i invalidska pitanja;
2. Očitovanje Odbora na Inicijativu za davanje autentičnog tumačenja Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata
3. Očitovanje Odbora na Inicijativu za davanje autentičnog tumačenja Zakona o vanrednom usklađivanja penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama BiH;

4. Očitovanje Odbora na Zahtjev za ocjenu ustavnosti Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH,, broj: 25/22) i Zahtjev za donošenje rješenja o privremenoj mjeri;
5. Očitovanje Odbora na Zahtjev za rješavanje pitanja dodjele priznanja i odlikovanja „Medalja otpora“ organizatorima otpora;
6. Očitovanje Odbora na Zahtjev za prijem na sastanak- Savez udruženja boraca „Patriotske lige“ BiH;
7. Očitovanje Odbora na Zahtjev za otklanjanje diskriminacije- Safet Skorupan;
8. Tekuća pitanja

Z A P I S N I K

1. Usvajanje Zapisnika sa 8. sjednice Odbora za boračka i invalidska pitanja Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH;

Članovi Odbora su **jednoglasno usvojili Zapisnik sa 8. sjednice** Odbora za boračka i invalidska pitanja Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, održane 06.04.2022. godine.

2. **Očitovanje Odbora na Inicijativu za davanje autentičnog tumačenja Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata;**

Predsjednik Odbora Adžem Dževad dao je riječ Ganibegović Ibrahimu, Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, koji je obrazložio problematiku osporavanog člana 4. stav 1.tačka 3. U raspravu se uključio Mušić Zijat, Tašo Dacić te ukazali da uvjet iz pomenutog člana koji propisuje da pripadnici oružanih snaga Republike BiH stiču pravo na starosnu penziju pod uvjetom da su najmanje 12 mjeseci prije podnošenja zahtjeva za penzionisanje bili na evidenciji Službe za zapošljavanje, je u potpunosti diskriminatoran.

Odbor je donio sljedeći:

ZAKLJUČAK

Odbor za boračka i invalidska pitanja Predstavničkog doma Parlamenta FBiH traži od Ministarstva za boračka i invalidska pitanja i Vlade FBiH da u roku od 30 dana predlože izmjenu Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata kojim će se ukloniti uslov kojim se propisuje, Članom 4. stav.1. tačka 3., da pripadnici oružanih snaga Republike BiH stiču pravo na starosnu penziju pod uvjetom da su najmanje 12 mjeseci prije podnošenja zahtjeva za penzionisanje bili na evidenciji Službe za zapošljavanje.

Zaključak je jednoglasno usvojen.

3. i 4.

- **Očitovanje Odbora na Inicijativu za davanje autentičnog tumačenja Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama BiH;**
- **Očitovanje Odbora na Zahtjev za ocjenu ustavnosti Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH,, broj: 25/22) i Zahtjev za donošenje rješenja o privremenoj mjeri;**

Odbor za boračka i invalidska pitanja je tačku 3. i tačku 4. razmatrao pod jednom tačkom na prijedlog Predsjednika Odbora koji je jednoglasno podržan. Predsjednik Odbora je istakao da je zatražio pomoć od Ministarstva odbrane kako bi na najbolji mogući način dali odgovor na Inicijativu i Zahtjev. U raspravi su učestvovali ispred Ministarstva odbrane Nermin Lapandić, Adžem Dževad i Zijat Mušić.

Odbor za boračka i invalidska pitanja je donio sljedeće zaključke:

ZAKLJUČAK I

Zbog nepostojanja relevantnih činjenica i dokaza koji bi potkrijepili navode podnositelja zahtjeva za donošenje privremene mjere, predlažemo da Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odbije zahtjev za izdavanje privremene mjere.

Odbor za boračka i invalidska pitanja predlaže da Ustavni sud FBiH nakon ostvarivanja uvida u iznesene činjenice, te nakon detaljne analize istih, podneseni Zahtjev za ocjenu ustavnosti Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama BiH („Službene novine Federacije BiH“ u potpunosti odbije kao neosnovan.

ZAKLJUČAK II

U pogledu Inicijative za izvorno-autentično tumačenje Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama BiH, koju je u parlamentarnu proceduru uputio direktor FZ MIO-PIO, gosp. Zijad Krnjić, Odbor je konstatovao da je Sekretar Predstavničkog doma već dao odgovor na ovu Inicijativu, te Odbor se nije izjašnjavao o istoj.

ZAKLJUČAK III

Traži se od Vlade FBiH da se implementira Zakon o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama BiH obzirom da ne postoje pravne prepreke za implementaciju Zakona.

ZAKLJUČAK IV

Odbor za boračka i invalidska pitanja apeluje na Premijera Vlade Federacije da razmotri povlačenje apelacije pred Ustavnim sudom.

Zaključci su jednoglasno usvojeni.

Prilog 1. Odgovor Odbora za boračka i invalidska pitanja Ustavnom Sudu;

Prilog 2. Izvještaj Ministarstva Odbrane

5. i 6.

- **Očitovanje Odbora na Zahtjev za rješavanje pitanja dodjele priznanja i odlikovanja „Medalja otpora“ organizatorima otpora;**
- **Očitovanje Odbora na Zahtjev za prijem na sastanak- Savez udruženja boraca „Patriotske lige“ BiH;**

Predsjednik Odbora je predložio da se tačka 5. i tačka 6. dnevnog reda razmatraju pod jednom tačkom. Odbor je jednoglasno prihvatio ovaj prijedlog. Iz Ministarstva za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata Odboru se obratio Ibrahim Ganibegović. Ganibegović je istakao da je posljednji korak koji se uradio u oblasti dodjele ratnih priznanja izmjena i dopuna Zakona o dobitnicima najvećih ratih priznanja te je istakao da se dodjela priznanja u potpunosti oslanjala na pomenuti Zakon. Istaknuto je da je u posljednjoj izmjeni ovog Zakona predviđeno da se odredbe i uslovi prava koja se tiču priznanja Medalja otpora mogu primijeniti ukoliko su priznanja dodijeljena do 01.02.2000.godine. U daljoj raspravi su učestvovali Murat Silajdžija, kapetan ARBiH, organizator otpora; Švrakić Muhamed, Zelene beretke; Ismet Bajramović, Unija veteran; Sulejman Vranj, Savez udruženja boraca Patriotske lige BiH. Pomenuti gosti su obrazložili problematiku dodjeljivanja ratnog priznanja Medalja otpora sa kojom se suočava boračka populacija. Istaknuto je mišljenje da je Zakon diskriminirajući i da nije donesen u koordinaciji sa boračkim udruženjima. Također gosti na sjednici Odbora su istakli zahvalnost Odboru za priliku da iznesu svoje mišljenje u Parlamentu.

Odboru i gostima se obratio i član Odbora Hasan Muratović koji je naglasio da razumije sve probleme koji su u raspravi izneseni. Istakao je da je Medalja otpora odlikovanje koje je od izuzetne važnosti za budućnost BiH, kao jedno odlikovanje za pripradnike Armije BiH i HVO. Zijat Mušić, član Odbora, složio se da je ova sporna odredba Zakona diskriminirajuća, te je pružio potpunu podršku ovom Zahtjevu uz napomenu da je potrebno napraviti jasne kriterije za dodjelu priznanja i odlikovanja kako bi zaslužena priznanja bila dodijeljena borcima koji su zaslužili iste. Tašo Dacić, član Odbora, je predložio da udruženja organizuju sastanak te pozovu Ministarstvo za boračka i invalidska pitanja i usaglase stav i ponude rješenje problema. Složio se sa kolegom Muratovićem u smislu sastavljanja popisa boraca koji su ispunili uvjete za primanje Medalje otpora. Rahim Gadžić, član Odbora je istakao spremnost Odbora da učestvuje

u rješavanju problema dodjele Medalje otpora. Predsjednik Odbora, Adžem Dževad, na kraju rasprave o ovog tački dnevnog reda se obratio te istakao da je ovo problem koji je davno trebao biti riješen te da će Odbor stati kao zvanično tijelo i organ koji će pomoći i uložiti napore da se realizuje dodjela priznanja i odlikovanja Medalja otpora.

Odbor je po ovim tačkama donio sljedeći:

ZAKLJUČAK

Odbor za boračka i invalidska pitanja se obavezuje da uputi akt prema Ministarstvu za boračka i invalidska pitanja, koji će pripremiti kompletnu dokumentaciju, sve Odluke i hronologiju kada je u pitanju Zahtjev za rješavanje pitanja dodjele priznanja i odlikovanja „Medalja otpora“ organizatorima otpora u roku od 30 dana, nakon čega će Odbor za boračka i invalidska pitanja organizovati sjednicu na kojoj će prisustvovati članovi Odbora, predstavnici udruženja i predstavnici resornog ministarstva.

Zaključak je jednoglasno usvojen.

7. Očitovanje Odbora na Zahtjev za otklanjanje diskriminacije- Safet Skorupan

Odbor za boračka i invalidska pitanja nije razmatrao ovu tačku dnevnog reda zbog odsustva podnosioca Zahtjeva.

8. Tekuća pitanja

Po ovoj tački dnevnog reda nije bilo rasprave.

U skladu sa članom 53. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH za za izvjestitelja je određen Adžem Dževad, Predsjednik Odbora.

Sjednica Odbora završila je s radom u 13 sati i 40 minuta.

PREDSJEDNIK ODBORA

Adžem Dževad, s.r.

Prilog 1. Odgovor Odbora za boračka i invalidska pitanja Ustavnom Sudu;

PREDMET: Dostavljanje odgovora na zahtjev za ocjenu ustavnosti i zahtjev za donošenje privremene mjere na Zakon o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u OS BiH,

Veza: akt Ustavnog suda Federacije BiH broj: U-19/22 od 19.05.2022 . godine

Poštovani,

Kao što Vam je i poznato iz akta Ustavnog suda Federacije BiH broj: U-19/22 od 19.05.2022. godine, oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, u skladu sa odredbom člana 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, u ostavljenom roku trebaju dostaviti odgovor na Zahtjev Premijera Federacije Bosne i Hercegovine za ocjenu ustavnosti broj: 01-01-855-3/21 od 17.05.2022.godine i zahtjev za donošenje privremene mjere broj: 01-01-855-4/21 od 17.05.2022. godine na primjenu Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine koji je usvojen na 27. redovnoj sjednici održanoj 30.11.2021. godine sa zahtijevanom dokumentacijom.

Obzirom da je Odboru za boračka/braniteljska i invalidska pitanja dato da se očituje u prilogu Vam dostavljamo odgovor na dalje postupanje radi kompletiranja istog i dostavljanja Ustavnom sudu Federacije BiH u ostavljenom roku.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Adžem Dževad

Prije svega želimo istaći da smo mišljenja da u provedenoj parlamentarnoj proceduri razmatranja i usvajanja osporavanog Zakona nije prekršen Ustav Federacije Bosne i Hercegovine niti Poslovnik Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao ni odredbe Poslovnika Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine te smatramo da je Zahtjev neosnovan.

Prijedlog Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u OS BiH, zapravo rezultat je izostanaka inicijative Premijera Federacije, Vlade Federacije i resornog ministarstva da eliminiraju nejednakost, koja je nastala uvođenjem diferenciranih isplatnih koeficijenta za istu kategoriju vojnih osiguranika koji su stekli pravo na mirovinu po istom Zakonu o službi u OS BiH, što je impliciralo **negiranje prava na jednakost pred zakonom, a što je u suprotnosti sa članom II.A.2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a implicitno krši i odredbe člana 2. i 7. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, koja imaju pravnu snagu Ustavnih odredaba, sadržanih u Aneksu Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.**

Cijeneći činjenicu da bi zakonodavnom intervencijom na član 140 Zakona o PIO/MIO kojim se ozakonjuje isplati koeficijent i isplata mirovina u dostignutom nivou posljednje isplaćene mirovine, ugrozili dostignutu isplatu za preko 400.000 penzionera, a nastojeći da ispoštujemo ustavnu obavezu jednakosti pred zakonom za vojne osiguranike, koji jedini imaju "svoj" propis u vezi penzionisanja, kao jedino rješenje kojim ne ugrožavamo reformu PIO/MIO predložen je poseban Zakon o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u OS BiH, čime bi se djelimično ispravila nejednakost u isplati i to samo za lica koja imaju status demobilisanog borca, znajući da samo provođenje načela jednakosti prava građana pred zakonom predstavlja temeljno načelo ostvarivanja i realizacije demokratske vlasti.

Posebno želim istaći da je u apelaciji namjerno izostavljano navođenje diskriminacije prema 2300 profesionalnih vojnih lica, a koji imaju status branitelja, koje tretira osporavani Zakon. Stoga osjećamo potrebu da dostavimo ovaj odgovor na zahtjev za ocjenu ustavnosti i zahtjev za donošenje privremene mjere po tačkama iz zahtjeva.

I. Kratka hronologija događaja:

Stupanjem na snagu novog reformskog Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (2018. godine) u daljem tekstu Zakona PIO/MIO) pripadnici Oružanih snaga Bosne i Hercegovine (OS BiH) su de facto podijeljeni na dvije grupe. Prva grupa u koju spadaju penzionisani do 28.02.2018. godine i druga grupa u koju spadaju penzionisani od 01.03.2018. godine. Između ove dvije grupe razlika u visini penzije iznosi 81,6%, odnosno penzionisani pripadnici OS BiH koji su penzionisani do 28.02.2018. godine, po zakonskim odredbama koje se trenutno primjenjuju imaju 81,6% višu penziju od pripadnika OS BiH koji se penzionišu nakon 01.03.2018.godine. Dakle, lica koje radi i dalje u OS BiH nakon 2018. godine, će de facto uvijek imati nižu visinu penzije od lica koje je penzionisano prije 2018. godine i to u značajnom iznosu što implicira posebno nezadovoljstvo među vojnim licima, a koji su bili učesnici odbrambeno-oslobodilačkog rata i koji će nakon 40 i više godina radnog staža u narednom periodu od 5 godina ispuniti uslove za penzionisanje.

Za sistem OS BiH u kojem je uspostavljena jasna hijerarhija komandovanja i odgovornosti nije prirodno da niže rangirani za 7 činova (penzionisan do 28.02.2018.) ima veći iznos penzije od kompletne kategorije podoficira i oficira i to samo iz razloga što su penzionisani prije 01.03.2018. godine, dakle po „starom“ Zakonu o PIO/MIO. Pojašnjenja radi, u istom činu, činu **vodnika** (najniži podoficirski čin u OS BiH), jedni imaju iznos penzije od 1.072,80 KM (penzionisan do 28.02.2018.) a drugi 590,75 KM (penzionisan posle 01.03.2018.), što je u nivou visine penzije najnižeg čina u OS BiH, čina vojnika (kategorije profesionalnih vojnih lica, dalje: PVL) sa najnižim činom OSBiH koji su ranije prijevremeno penzionisani, a sve tri kategorije su penzionisane po istom Zakonu, odnosno Zakonu o službi u OS BiH.

Evidentno je da Vlada Federacije kao predlagač Zakona o PIO prilikom predlaganja novog Zakona o PIO nije vodila računa o posebnoj kategoriji vojnih osiguranika i o utjecaju novog zakona na ostvarivanje njihovih prava, što je impliciralo ovako veliku razliku u isplati penzija.

Ovako stanje je, između ostalog, konstatovano i na radnom sastanku predstavnika Ministarstva odbrane BiH sa predstavnicima Federalnog ministarstva rada i socijalne politike i predstavnicima Federalnog zavoda PIO/MIO u Mostaru 2019. godine, koji je organiziran od strane NATO štaba u Sarajevu. (Dokaz u prilogu)

U rješavanju ove nejednakosti u toku 2020.i 2021.godine bilo je više bezuspješnih pokušaja i razgovora koje su vodili predstavnici MO BiH ali i predstavnici skupine oficira i podoficira penzionisanih nakon 01.03.2018.godine, sa predstavnicima Federalnog ministarstva za boračka pitanja, predstavnicima Parlamenta FBiH, kao i poslaničkih inicijativa kako bi se usvajio propis kojim bi se barem ublažila naprijed navedena nejednakost.

Nakon toga je Predstavnički dom Parlamenta FBiH na zasjedanju 30.11.2021. godine **jednoglasno** usvojio Prijedlog Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama BiH, po skraćenoj proceduri, dok je Dom naroda FBiH na zasjedanju 24.03.2022.godine usvojio zakon u istovjetnom tekstu, te je isti objavljen u Službenim novinama Federacije BiH broj: 25/22.

Međutim, Premijer FBiH je dana 13.12.2021. godine podnio Zahtjev Ustavnom sudu FBiH za ocjenu zakonitosti usvajanja ovog zakona u Predstavničkom domu, na koji je već dostavljen odgovor, ali je Premijer FBiH dana 17.05.2022.godine podnio novi Zahtjev Ustavnom sudu FBiH za ocjenu zakonitosti usvajanja ovog zakona uz neznatne izmjene, te Vam ponovo dostavljamo odgovor po svakoj navedenoj tački kako slijedi:

1. USVAJANJE ZAKONA PO PROCEDURI KOJA NIJE U SKLADU SA POSLOVNIKOM PREDSTAVNIČKOG DOMA PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE I POSLOVNIKOM DOMA NARODA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

U Zahtjevu za ocjenu ustavnosti navodi se da je Zakon o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, usvojen u Predstavničkom domu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine po skraćenom postupku,

iako se radi o složenom zakonu, jer se njegove odredbe direktno odnose i zadiru u nekoliko zakonskih propisa državnog i federalnog nivoa vlasti, te da su stoga pitanja koja uređuje složena i obimna.

Ovakvo shvatanje, podnosioca zahtjeva za ocjenu ustavnosti je apsolutno neosnovano, posebno zbog činjenice da složenost predmetnog zakona čija se ocjena ustavnosti traži, nije posebno obrazložena. Podnosilac Zahtjeva za ocjenu ustavnosti Zakona imao je u svom zahtjevu obrazložiti u kojem smislu je usvojeni prijedlog zakona složen i u koje zakonske propise zadire i na koji način ih uređuje.

Nadalje, osim što nije obrazložen složenost zakona, pogrešna je i konstatacija da se Zakon direktno odnosi i zadire u nekoliko zakonskih propisa, te su stoga pitanja koja uređuje složena i obimna.

Prvo, nije riječ o nekoliko pitanja nego samo o jednom pitanju i to o nejednakosti u isplati penzija koje se obračunavaju po istom Zakonu o službi u OS BiH, a primjenom propisa Federacije BiH su nastale nejednakosti i to donošenjem Zakona o PIO/MIO iz 2018 godine, kojim se penzionisanim pripadnicima OS BiH u skladu s članom 140. Zakona o PIO zadržava dostignuti iznos u isplati penzije, dakle iznos obračunat po Zakonu o službi u OS BiH uvećan za isplatni koeficijent (koji je donosio Upravni odbor PIO/MIO svojom odlukom i posljednji isplatni koeficijent je iznosio 1,816.). Dakle ovim Zakonom koji se osporava od strane Premijera FBiH samo se reguliše jedno pitanje vanrednog usklađivanja penzija pripadnicima OS BiH, a ne nekoliko pitanja koja su složena i obimna kako se to navodi u Zahtjevu za ocjenu ustavnosti. Neosnovani navod u pogledu obimnosti osporavanog zakona najbolje dokazuje sama struktura istog, odnosno da osporavni zakon ima samo 6. članova.

Podnosilac Zahtjeva nije naveo nijedan kriterij po kojem je donesen sud i klasifikacija predmetnog propisa u pogledu obimnosti i složenosti istog, odnosno koliko se pojmova, sudova i zaključaka može podvesti pod jedan propis.

Evidentno je da se ne radi o generalnom propisu (koji su po svojoj prirodi složeni i obimni, kao što je sam Zakon o PIO/MIO), niti o specijalnom ili singularnom propisu, nego je riječ o propisu izuzetku, *koji se u normativnoj djelatnosti koriste u slučaju kada se zbog ciljeva društvene politike, pored složenih i širokih propisa, stvaraju uži propisi, a zatim od uži i određeni izuzeci za pojedinačne slučajeve. Propisi izuzeci, imaju zadatak da ostvare određene ciljeve, razne povlastice, ali i regulisanje drugih djelatnosti. Specijalni propis je izuzetak od generalnog, a odluka u pojedinom slučaju izuzetak i od specijalnog.*

Dakle, obilježja normiranja ovog Zakona su: preciznost, određenost, jedinstvenost i isključivost primjene na identične situacije. Obzirom da se Zakon odnosi samo na profesionalna vojna lica (PVL) za koje se na isti način vrši obračun penzija prije i poslije stupanja na snagu novog Zakona o PIO/MIO, a da su propisima Federacije vezanim za isplatu penzija vojnim osiguranicima napravljene tri isplatne grupe, i to sa isplatnim koeficijentima 1,816, zatim 1,485 i 1, što za posljedicu ima nejednakost u isplati penzija, ovaj propis ima za

cilj da ublaži nejednakost, barem za dio vojnih osiguranika koji imaju poseban staž (ratni staž).

Na radionici u Mostaru 2019 godine, kojoj su prisustvovali predstavnici Ministarstva odbrane BiH, Federalnog zavoda PIO/MIO i resornog ministarstva za socijalnu politiku i rad Federacije BiH, sugerisano da se ovo pitanje izjednačavanja riješi posebnim zakonom zbog specifičnosti materije i lica na koja se odnosi. Dakle, da je pitanje nejednakosti u isplati penzija PVL rješavano u novom Zakonu o PIO/MIO ili izmjenama i dopunama istog, eventualnim sporom lica koji su u nepovoljnom položaju zbog isplatnog koeficijenta bio bi osporavan član 140. Zakona o PIO/MIO kojim se garantuje dostignuti nivo isplate penzija, što bi za posljedicu imalo pravnu nesigurnost za više od 400.000 penzionera i isplate njihovih penzija bi bile upitne.

Dokaz: Zapisnik sa sastanka Mostar, 27.02.2019. godine

Nadalje, podnosilac zahtjeva za ocjenu ustavnosti navodi da je Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine usvajanjem zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, postupio suprotno odredbama članova 58., 69., 77. i 172., te članova 167. i 168., a u vezi sa članom 182. Poslovnika istog doma, što je apsolutno neutemeljeno niti je na činjenicama zasnovano.

Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine postupao je u skladu sa odredbom člana 172. Poslovnika o radu, obzirom da je formiran zaključak da osporavani prijedlog zakona nije složen niti obiman, osim da se predmetnim zakonom otklanja diskriminacija pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine koja je pričinjena posljednjom reformom penzijskog i invalidskog sistema Federacije Bosne i Hercegovine, a koja u stvari i nije predstavljala reformu, kako je to predviđeno Strategijom reforme penzionog sistema Federacije Bosne i Hercegovine, što je očigledno.

Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine uopće ne spori nadležnosti radnih tijela utemeljenih odredbom člana 56. Poslovnika o radu na koje se referirao podnosilac zahtjeva ali isto tako Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine postupio je u skladu sa odredbom člana 234. Poslovnika o radu, poštivajući sve procedure propisane Poslovníkom, koristeći pravo da osporavani prijedlog zakona donese po skraćenom postupku, te shodno tome, a kako se ne radi o složenom zakonu, predsjedavajući Predstavničkog doma nije naložio sazivanje sjednice radnih tijela u smislu odredbe člana 49. Poslovnika, niti su sjednice radnih tijela sazivane od strane Predsjednika radnih tijela na osnovu vlastitih inicijativa.

Posebno ističemo da je amandman na član 140. važećeg Zakona PIO/MIO usvojen na vanrednoj sjednici 24.01.2018 godine, te da za isti nije zatraženo niti dato mišljenje zakonodavno-pravne komisije Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH.

Podnosilac zahtjeva u svom zahtjevu i sam navodi da je na tekst Prijedloga Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine kroz tačku 4. „tekuća pitanja“ očitovao Odbor za boračka/braniteljska i

invalidska pitanja, na način da je zauzet stav **da se predloženi zakon razmatra po skraćenom postupku.**

Navod da je Odbor za boračka/braniteljska i invalidska pitanja zauzeo ovakav stav ne ulazeći u meritum prijedloga zakona, kao ni poslovnika, pravna, nomotehnička, proceduralna, niti ekonomska, socijalna ili društvena pitanja je paušalan i bez posebne argumentacije, obzirom da je prijedlog zakona usvojen u skladu sa Poslovníkom o radu poštujući sve procedure.

Posebno želimo istaći da je na Inicijativu Ministra odbrane Bosne i Hercegovine broj: 01-50-107-34/20 od 10.03.2021. godine, koja se odnosi na izmjene i dopune Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije Bosne i Hercegovine a upućena Vladi Federacije, resornom ministarstvu i Parlamentu Federacije, jedino je Parlament Federacije BiH reagovao na način da je ovo pitanje dato na razmatranje nadležnom Odboru za rad i socijalnu zaštitu Predstavničkog doma FBiH. Ovaj Odbor je dana 29.03.2021. godine na svojoj 10. redovnoj sjednici razmatrao inicijativu Ministarstva odbrane BiH, pri čemu je Odbor Zaključkom usvojio inicijativu (glasanjem 8 ZA i 1 Protiv) uz obavezu da Ministarstvo odbrane BiH dostavi obrazloženje. Ministarstvo odbrane BiH je u traženom roku dostavilo obrazloženje sa kompletnom finansijskom projekcijom za sve buduće korisnike na koje bi se odnosio ovaj zakon uz isplatni koeficijent od 1.485.

Nakon što je inicijativu Ministarstva odbrane BiH iz marta 2021.godine „lično preuzeo“ zastupnik Zijat Mušić, na Klubovima i Kolegijima načelno je dogovoreno da se ne intervenira u Zakon o PIO/MIO i da se ne može dati isti koeficijent kao penzionisanim pripadnicima OSBiH do 01.03.2018.godine (1,81), niti po onaj iz Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju 1.486, nego da bi se podržao koeficijent 1,29 i to putem posebnog propisa koji je suštinski i sadržajno identičan onom koji je urađen na radnom sastanku predstavnika Ministarstva odbrane BiH sa predstavnicima Federalnog ministarstva rada i socijalne politike i predstavnicima Federalnog zavoda PIO/MIO u Mostaru 2019. godine. Naravno ovaj dokaz Vam Vlada Federacije nije dostavila.

Neosnovani su i navodi vezani za referiranje zakona na sistem službe u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine i sistem penzijskog i invalidskog osiguranja, tvrdeći da je sistem kao takav već složen sistem i da direktnim usvajanjem nije osiguran pretres, a pri tome nisu razmatrana ni potrebna finansijska sredstva i njihovi izvori za primjenu. Ovakvi navodi, da se zakon referira na sistem službe u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, referirao se samo na način da su pripadnici Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, njih oko 2300, rezidenti Federacije Bosne i Hercegovine, diskriminirani, jer pripadnici istih Oružanih snaga koji su penziju ostvarili prije stupanja reformskog zakona uživaju znatno veće penzije, a oni, na koje u svom zahtjevu misli podnosilac zahtjeva i dalje uplaćuju doprinose u penzijski sistem i imat će znatno manja primanja prilikom odlaska u penziju.

Dakle, Predstavnički dom Parlamenta Federacije je ovakvim zakonom nastojao otkloniti očiglednu diskriminaciju i na simboličan način ublažiti takav oblik diskriminacije.

U pogledu navedenog, u prijedlogu zakona dato je potpuno obrazloženje sa finansijskim sredstvima, kako u prijedlogu zakona, tako i u Amandmanu na prijedlog istog zakona, a koji je dostavljen i u prijedlogu Ministarstva odbrane BiH i glasi da;

„Za provođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti dodatna sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine

U periodu od 2007. do 2018. godine, putem doprinosa profesionalnih vojnih lica sa prebivalištem u Federaciji BiH uplaćeno je u Fond PIO/MIO preko 278 miliona KM, pri čemu se za isplatu penzija, za nešto manje od 1100 penzionera, koliko je penzionisano u navedenom periodu, iz Fonda PIO utrošilo za vojne osiguranike oko 126 miliona KM. Ovo bi trebalo da znači da ima oko 152 miliona akumuliranih sredstava.

Od stupanja na snagu novoga Zakona o PIO 2018. godine, uplaćeno je više nego što je povučeno iz Fonda cca 27 miliona KM. U narednih sedam godina uslove za penziju stiće oko cca 2300 lica, a nakon toga narednih 15 godina, iz razloga podmlađivanja kadra, neće biti skoro nikako odlaska iz profesionalne vojne službe u penziju, a tako i opterećenja Fonda PIO. Od 2300 budućih penzionera na koje se odnosi ovaj Zakon, najbrojnija je kategorija podoficira njih 1600, koji idu ili su već u penziji nakon 01.03.2018 godine, a znajući da su njihove plaće ispod prosječne u Bosni i Hercegovini, njihove penzije kreću se u rasponu od 590,75 KM do 726,98 KM.

Cijeneći akumulirana sredstva, postepenost odlaska u penziju i da se radi o demobilisanim borcima, ovih 2300 budućih penzionera, neće sigurno ugroziti penzioni sistem i sa isplatnim koeficijentom 1,29.

Za 2022.godinu za penzionisane od 01.03.2018. godine (njih cca 475) potrebno je od akumuliranih sredstava izdvojiti 1,4 miliona, za 2023 godinu (za 475 +302 novih penzionera) potrebno je izdvojiti 2,9 miliona KM. Za 2024 godinu (za 777 starih +808 novih penzionera) potrebno je izdvojiti cca 6 miliona KM, dok izdvajanja za nove penzionisane od 2025 do 2028 godine zajedno ne premašuju iznos od 1 milion KM, za sve tri godine. Dakle, od 2025 do 2028 godišnje bi ovaj zakon koštao od 6 do 7 miliona KM. Treba naglasiti da ovaj zakon poslije 2028 godine ne uvodi u pravo više nikoga, što znači da u svom maksimumu iznosi do 7 miliona KM godišnje (bez uračunate stope mortaliteta). “

Iz ovakvog obrazloženja se ne može zaključiti da se radi, kako to podnosilac zahtjeva navodi, o složenom ili obimnom zakonu, koji zadovoljava sve kriterije propisane Pravilima i postupcima za izradu zakona i drugih propisa Federacije Bosne i Hercegovine. Posebno naglašavamo da je članom 53 Zakona o službi regulisano iz kojih sredstava se vrši isplata vojnih penzija.

Navod podnosioca zahtjeva da je prijedlog zakona usvojen suprotno odredbi člana 168. stav 3. Poslovnika, te navod da bi ovakav zakon mnogao narušiti ravnotežu sadašnjeg penzijskog sistema baziranog na međugeneracijskoj solidarnosti je apsolutno neosnovan i bez posebne argumentacije niti obrazloženja na koji način bi zakon mogao narušiti ravnotežu sadašnjeg penzijskog sistema.

Također, podnosilac zahtjeva se poziva na tzv. međugeneracijsku solidarnost, a koja podrazumijeva da zaposlene osobe moraju dati dio svojih prihoda za plaćanje penzija starijih,

nekadašnjih zaposlenika. Dakle, tu se ne radi o solidarnosti u pravom smislu te riječi, jer nije dobrovoljno, a ako se takvim činom zadire u pravo drugih zarad međugeneracijske solidarnosti, pa i uz diskriminaciju drugih je krajnje neozbiljno, a pored svega Podnosilac zahtjeva je, pored predstavničkog doma Parlamenta i Doma naroda Parlamenta FBiH u obavezi da svim građanima Federacije Bosne i Hercegovine osigura njihova Ustavom zagaranтована prava članom II.A.2.a),n) odnosno jednakost svih pred zakonom i osiguranja socijalne zaštite, jer ako se već reformisao penzijski sistem, on je trebao osigurati bar približna prava, na bolje da, ali na gore nikako.

U skladu sa prednje navedenim, evidentno je da je podnosilac zahtjeva dostavio apsolutno neobrazložen zahtjev, koji ne sadrži niti jedno obrazloženje zasnovano na argumentaciji, izračunima i na koji će to način zakon imati ozbiljne i složene posljedice na finansijsku stabilnost Federacije Bosne i Hercegovine, pa se samim tim ovakvi navodi mogu smatrati samo paušalnim ili je podnosilac zahtjeva ostavio Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine da provodi izračune i da na bazi takvog izračuna donese odluku.

Podnosilac zahtjeva se neosnovano poziva na odredbe člana 172. Poslovnika Predstavničkog doma iz razloga što je Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine zakonodavno tijelo Ustavne kategorije, koje svoje nadležnosti crpi iz Poslovnika o radu, pa je shodno tome ovlašten i nadležan da usvaja i zakone koji se donose po skraćenom postupku u smislu odredbe člana 172. Poslovnika o radu Predstavničkog doma Parlamenta FbiH. Potrebno je podsjetiti se da je i Prijedlog zakona o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju broj: 02-02-1276/13 usvojen po skraćenju proceduri, kao i mnogi drugi zakoni.

Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, po skraćenom postupku usvojio je prijedlog zakona isključivo u cilju otklanjanja diskriminacije, kategorije pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, odnosno ublažavanja takve diskriminacije, kako bi se između ostalog izbjegli i troškovi sudskih postupaka, a posebno onih pred Sudom za ljudska prava koji prema dosadašnjoj sudskoj praksi cijeni koliko je lice doprinijelo u penzijski fond po osnovu doprinosa u odnosu koliko je dobilo ili će dobiti.

Podnosilac zahtjeva navodi da je Zakon usvojen u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH dana 24.03.2022.godine po hitnom postupku u tekstu koji je istovjetan tekstu koji je usvojen po skraćenom postupku u Predstavničkom domu Parlamenta FBiH, te navodi da je od strane Sekretara Doma naroda Parlamenta FBiH od Vlade Federacije BiH dana 17.03.2022.godine zatraženo mišljenje o Prijedlogu zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u OS BiH, odnosno zakona koji se osporava zahtjevom. Dalje navodi da je, mišljenje Vlade FBiH dostavljeno Domu naroda 24.03.2022.godine (dan kada je usvojen zakon). Navedenim mišljenjem Vlada FBiH je navedeni prijedlog zakona ocijenila neprihvatljivim, a kao razlog se navodi da bi isti predstavljao korak unazad u reformi penzijskog sistema i da narušava rezultate koji su postignuti, te da je Federalno ministarstvo finansija istaklo da je potrebno dodatno precizirati finansijske pokazatelje i pojasniti na koje će kategorije Prijedlog zakona imati uticaj.

Potrebno je istaći da je odredbom člana 138. Poslovnika Doma naroda Parlamenta Federacije BiH propisano slijedeće:

„Dom naroda sa Predstavničkim domom, iz nadležnosti Parlamenta Federacije, donosi Ustav, zakone, budžet i daje autentično tumačenje zakona.

Dom naroda samostalno donosi poslovnik, deklaracije, rezolucije, preporuke, odluke, zaključke i druge akte u skladu sa Ustavom Federacije i ovim poslovníkom.

Akte iz st. 1. i 2. ovog člana Dom naroda donosi većinom glasova od ukupnog broja verifikovanih delegata u Domu naroda, ako Ustavom Federacije i ovim poslovníkom nije drugačije utvrđeno.

Dom naroda, u pravilu, razmatra akte iz stava 1. ovog člana nakon njihovog razmatranja u Predstavničkom domu, osim ako Ustavom Federacije i zakonom nije drugačije utvrđeno“.

Iz naprijed navedenih odredbi Poslovnika, kao i činjenice da je osporavani zakon jednoglasno usvojen od strane Predstavničkog doma Parlamenta FBiH na sjednici od 30.11.2021.godine, evidentno je da je Dom naroda Parlamenta FBiH osporavani zakon donio u skladu sa propisanim procedurama i svojim ovlaštenjima.

Podnosilac zahtjeva se poziva i na mišljenje Vlade Federacije BiH od 24.03.2022.godine, te je potrebno istaći da je odredbom člana 188. Poslovnika Doma naroda Parlamenta FBiH propisano slijedeće:

„O prijedlogu za donošenje zakona po hitnom postupku odlučuje Dom naroda kao o prethodnom pitanju na sjednici prije utvrđivanja dnevnog reda.

O prijedlogu se vodi pretres. Dom naroda može odlučiti da podnositelj prijedloga zakona ili njegov predstavnik na sjednici usmeno obrazloži razloge zbog kojih je potrebno da se zakon donese po hitnom postupku.

Ako prijedlog zakona nije podnijela Vlada Federacije, Dom naroda će prije odlučivanja zatražiti od Vlade Federacije mišljenje o ovom prijedlogu.

Iz naprijed navedenog je evidentno da je Dom naroda Parlamenta FBiH, u skladu sa članom 188. stav 3 i odredbom člana 234. Poslovnika, od Vlade FBiH zatražio mišljenje i da je isto dostavljeno, ali je potrebno napomenuti da nije propisano da je mišljenje Vlade FBiH obavezujuće za Parlament, a sve iz razloga što bi u suprotnom došlo do narušavanja demokratskih procedura i načela uređenja odnosa između zakonodavnog i izvršnog organa vlasti.

Razlozi zbog kojih mišljenje Vlade FBiH nije prihvaćeno su već naprijed ranije navedeni, odnosno da je Zakon o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u OS BiH rezultat izostanka inicijative Premijera Federacije, Vlade Federacije i resornog ministarstva da eliminiraju nejednakost, koja je nastala uvođenjem diferenciranih isplatnih koeficijenta za istu kategoriju vojnih osiguranika koji su stekli pravo na mirovinu po istom Zakonu o službi u OS BiH, što je impliciralo **negiranje prava na jednakost pred zakonom, a što je u suprotnosti sa članom II.A.2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a implicate krši i odredbe člana 2. i 7. Univerzalne deklaracije o ljudskim pravima, koja imaju pravnu snagu Ustavnih odredaba, sadržanih u Aneksu Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.**

Neosnovano se podnosilac zahtjeva poziva i na odredbe člana 186. Poslovnika Doma naroda i referiše se da nije bilo potrebe da se zakon donosi u hitnom postupku, a kao razlog navodi da ovim zakonom nisu uređena nova pitanja i novi odnosi, te da nije postojala neodložna potreba jer su postojećim zakonskim propisima ta pitanja i odnosi već uređeni i propisani, te neosnovano navodi da ne bi nastale štetne posljedice po Federaciju BiH da je zakon razmatran u redovnoj proceduri.

Očigledno je da podnosilac zahtjeva nije u obzir uzeo činjenicu da je potrebno neprekidno poduzimati određene radnje i aktivnosti, kao i donositi zakonske i podzakonske propise kako bi postojeća diskriminacija u društvu bila ublažena ili otklonjena, a evidentno je da ona postoji nakon donošenja novog „reformskog“ Zakona o PIO/MIO, odnosno od 01.03.2018.godine. Potrebno je istaći i činjenicu da je donošenjem osporavanog zakona urađena prevencija podnošenja tužbi iz razloga diskriminacije, te da je na taj način došlo do uštede ogromnih sredstava u budžetu FBiH.

Također, pogrešno je mišljenje apelanta da se ovo pitanje odnosi na građane i širu javnost, radi se o zakonu koji tretira vojne osiguranike, koji imaju svoja sredstva koja im po članu 53. Zakona o službi moramo omogućiti da ista jednako uživaju.

2. NEPOSTOJANJE PRAVNOG OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Navod iz apelacije da je predloženim tekstom Zakona o vandrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 88/05, 53/07, 59/09, 74/10, 42/12, 41/16 i 38/18) (dalje: Zakon o službi) propisano usklađivanje penzija ostvarenih po Zakonu o službi i Zakonu o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno –osobodilačkog rata (Sl.novine FBiH“ broj:41/13 i 90/17) (dalje: Zakon o prijevremenom povoljnijem penzionisnju) u suprotnosti sa odredbom člana 54. Zakona o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine **NIJE OSNOVAN** iz sljedećih razloga:

„Član 54. (Rješavanje ostalih pitanja)

Na sva pitanja iz penzijskog osiguranja koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjivat će se odredbe entitetskih zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.“

Prije svega moramo naglasiti Ustavni osnov za usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju nalazi se u odredbama člana III.2.e), III.3.(3) i člana III.4.j) Ustava Federacije BiH, prema kojima su federalna vlast i kantoni nadležni za oblast socijalne politike. Federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču ove nadležnosti, a kantoni su posebno nadležni za provođenje socijalne politike i uspostavu službi socijalne zaštite. Prema odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije, Parlament Federacije nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

- Profesionalna vojna lica sa prebivalištem u Federaciji BiH pravo na penziju ostvaruju u skladu sa poglavljem V Zakona o službi. U navedenom poglavlju V Penzijsko i invalidsko

osiguranje vojnih lica od člana 46. do člana 54., regulisana su pitanja definicije vojnog osiguranika, staža sa uvećanim trajanjem, pravo na sticanje starosne, prijevremene starosne, invalidske i porodične penzije, izuzeci za sticanje prijevremene i starosne penzije, penzijski osnov i visina penzije, penzijski staž, osiguranje finansijskih sredstava te rješavanje ostalih pitanja.

- Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije BiH („Službene novine FBiH“ broj:13/18 i 93/19) (dalje: Zakon o PIO) u članu 11. (osiguranik zaposlenik) u tački c. kao posebnu kategoriju navodi „c) profesionalna vojna lica zaposlena u Ministarstvu odbrane BiH i Oružanim snagama BiH, sa prebivalištem na teritoriji Federacije“

Dakle, citiranom odredbom Zakona o PIO od strane Federacije BiH su u potpunosti potvrđene navedene odredbe Zakona o službi kao *lex specialis*, za pitanje ostvarivanja prava na penziju profesionalnih vojnih lica na službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na teritoriji Federacije.

Navedenim članom 54. Zakona o službi, za koji podnosilac zahtjeva smatra da nije u skladu sa predloženim tekstom Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, upravo se daje pravni osnov za regulisanje svih onih pitanja koji nisu eksplicitno navedeni u poglavlju V predmetnog Zakona za profesionalna vojna lica sa prebivalištem u Federaciji BiH. Iz navedenog proističe, ne samo pravo, nego i obaveza Federacije BiH da svojim propisima iz oblasti penzijskog-invalidskog osiguranja za sva profesionalna vojna lica sa prebivalištem u Federaciji pobliže reguliše sva ona pitanja koja nisu navedena u Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine.

U skladu sa navedenim jasno je da obaveza usklađivanja visine penzija za profesionalna vojna lica sa područja Federacije, kao posebne kategorije osiguranika, spada u nadležnost Federacije BiH. Obzirom da odredbama Zakona o PIO nije riješeno pitanje usklađivanja visine penzija za profesionalna vojna lica, koja su pravo na penziju ostvarila po Zakonu o službi, na inicijativu Ministarstva odbrane BiH Predstavnički Dom Parlamenta Federacije BiH je kao zakonodavni organ u skladu sa svojim ovlastima predložio donošenje Zakona o vandrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi, a sve u cilju ublažavanja diskriminacije. Prema mišljenju apelanta nekoliko stotina vojnih osiguranika koji su shodno odredbama poglavlja V Zakona o službi i Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju demobilisanih branitelja iskoristili pravo da se penzionišu, to nije zakonito, jer nije to pitanje riješeno Zakonom o PIO.

Ove godine vrijednost boda je promijenjena, ta vrijednost nema utjecaja na visinu vojnih penzija, što je samo još jedan pokazatelj da se ne vodi računa o ovoj populaciji i da je postojala potreba da se regulira usklađivanje mirovina vojnih osiguranika.

3. KONTRADIKTORNOST NAZIVA ZAKONA I TEKSTA ISTOG

Vojni osiguranici stiču pravo na penziju na osnovu POGLAVLJA V. PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE VOJNIH LICA Zakona o službi. Zakonom o službi

propisano je pod kojim uslovima vojni osiguranik stiče pravo na starosnu penziju (član 46), prijevremenu starosnu penziju (član 47) dok članovi 48 i 48a) propisuju izuzetke za sticanje prijevremene i starosne penzije kao i posebna prava na status i primanja.

Članom 48.a propisana je kategorija vojnih osiguranika koji su bili u činu vojnika, kojima je profesionalna vojna služba prestala u skladu sa Zakonom o službi u OS BiH i koji „ u skladu s ovim zakonom ima(ju) pravo na status i primanja po tom osnovu, na način kako su ta prava entitetskim propisima regulirana za srodne kategorije.“

Članom 50. Zakona o službi u OS BiH propisani su posebni uvjeti za ostvarivanje prava na penziju, i prema toj odredbi **“Vojni osiguranik penziju ostvaruje pod uvjetima utvrđenim ovim Zakonom, ako ima neprekidno najmanje deset godina staža osiguranja u svojstvu vojnog osiguranika, i ako ima svojstvo vojnog osiguranika u vrijeme sticanja prava na penziju.”**

Pravo na povoljnije penzionisanje stekli su, vojni osiguranici iz člana 48.a) pod uslovima iz člana 50. Zakona o službi u OS BiH, a u skladu sa odredbom člana 4. stav (5) Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju.

ZAKON O VANREDNOM USKLAĐIVANJU PENZIJA OSTVARENIH PO ZAKONU O SLUŽBI U ORUŽANIM SNAGAMA BOSNE I HERCEGOVINE, ne zadire u prava ostalih kategorija lica koja su stekla pravo na penziju po ostalim zakonima nego se isključivo odnosi na kategoriju vojnih osiguranika koji su pravo na penziju stekli po uslovima iz POGLAVLJA V Zakona o službi u OS BiH, stoga u odnosu na sam naziv zakona i teksta istog evidentno je da su i lica iz člana 48.a) Zakona o službi u OS BiH, vojni osiguranici koji su iz profesionalne vojne službe u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine ostvarili pravo na penziju po uslovima iz Zakona o službi u OS BiH i Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata.

Osim navedenih vojnih osiguranika iz člana 48.a), pravo na starosnu penziju po članu 46. Zakona o službi u OS BiH i pravo na prijevremenu starosnu penziju po članu 47. Zakona o službi u OS BiH, imaju vojni osiguranici, rezidenti Federacije BiH i pravo ostvaruju po Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije BiH.

Potrebno je napomenuti da je Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije BiH, u članu 11. tačka c) kao poseban status vojnih osiguranika zaposlenika, definisao kao: “profesionalna vojna lica zaposlena u Ministarstvu odbrane BiH i Oružanim snagama BiH, sa prebivalištem na teritoriji Federacije”. Ovaj status lica stiču shodno odredbama POGLAVLJA V Zakona o službi u OS BiH i to od 01.01.2006 godine, odnosno početka stupanja na snagu ovoga zakona. To što među vojnim osiguranicima ima lica iz kategorije boračke populacije to ne znači da svi iz boračke populacije imaju status vojnog osiguranika po POGLAVLJU V Zakona o službi u OS BiH i da će se na iste primjenjivati usvojeni Zakon o vanrednom usklađivanju.

Evidentno je da Podnosilac zahtjeva nastoji djelimičnim citiranjem pojedinih odredbi zakona, predstaviti potpuno drugačiju sliku u odnosu ako bi se zakoni predstavili u cijelini i potpunosti. Tekst predloženog zakona normativno-pravno odgovara nazivu predloženog zakona i u potpunosti odgovara svojoj svrsi i cilju - eliminacije nejednakosti i pravne

nesigurnosti za istu kategoriju vojnih osiguranika koji su ovaj status stekli po POGLAVLJU V Zakona o službi u OS BiH.

Tačno je da se trenutno na istu kategoriju vojnih osiguranika iz POGLAVLJA V Zakona o službi u OS BiH, primjenjuju tri propisa Zakon o službi u Oružanim snagama BiH, Zakon o penzijsko-invalidskom osiguranju Federacije BiH i Zakon o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodiladkog rata, i da se zbog potrebe ujednačavanja penzija u isplatama nastoji eliminirati diskriminacija i barem djelimično izvršiti usklađivanje ili ujednačavanje, a ne kako to Podnosilac navodi Zakonom o vanrednom usklađivanju stvoriti pravnu nesigurnost.

U jednom dijelu se slažemo s apelantom, i to da je zakon trebao glasiti zakon o vanrednom izjednačavanju, ali u tom slučaju bi i ovoj populaciji od 2304 vojna osiguranika trebali odrediti isplatni koeficijent 1,816 a ne 1,29. To je i razlog zašto usklađivanje a ne izjednačavanje. Zašto vanredno, zato što redovnim putem prema članu 79. diskriminirana grupa nebi dostigla sadašnju visinu mirovine penzionisanih do 2018 godine, ni za narednih 30 godina.

4. NADLEŽNOST ZA VANREDNO USKLAĐIVANJE PENZIJA

U obrazloženju Prijedloga Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, a koji je Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, usvojio na 27. redovnoj sjednici održanoj 30.11.2021. godine, a Dom naroda Parlamenta Federacije isti usvojio u istovjetnom tekstu na sjednici 24.03.2022.godine, u tački I „Ustavni osnov“ su jasno navedene ustavne odredbe na osnovu koji se donosi predmetni zakon. Predmetni ustavni osnovi **nisu niti u jednoj tački pobijeni** od strane Premijera Federacije Bosne i Hercegovine u Zahtjevu za ocjenu ustavnosti. Dakle, sam tekst Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, se kretao u okviru nadležnosti koji ima Parlament u obavljanju svoje zakonodavne uloge a kako ju je definisao Ustav Federacije Bosne i Hercegovine, a što očigledno ni Premijer Federacije Bosne i Hercegovine ni ne pobija. Podnosilac zahtjeva samo problematizuje kvalitet zakonskog rješenja, a sam ne postavlja pitanje ustavnog osnova za donošenje takvog zakonskog rješenja.

Predsjedavajući Predstavničkog doma i Doma naroda, sa svojim zamjenicima i zastupnicima kontinuirano vode računa kroz Poslovnike da se vrši poštivanje Ustava FBiH. Na predmetnim sjednicama u potpunosti su primjenjivane odredbe Poslovnika o radu domova i **svi prisutni poslanici iz svih stranaka/partija koje participiraju u radu Predstavničkog doma su jednoglasno usvojili predmetni Zakon, dok je samo jedan delegat u Domu naroda bio suzdržan prilikom usvajanja zakona.**

Naglašavamo da je Poslovníkom Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, kao i Poslovníkom Doma naroda Parlamenta Federacije BiH definisano da autentično tumačenje zakona ili drugog akta donosi Predstavnički dom i Doma naroda, a ne Premijer odnosno Vlada Federacije, posebno iz razloga što u konkretnom slučaju Premijer odnosno Vlada Federacije nisu predlagači predmetnog Zakona niti donosioci Poslovnika domova Parlamenta

Federacije. Cijeneći činjenicu, a kako je već navedeno, da su svi prisutni poslanici jednoglasno, osim jednog uzdržanog glasali za navedeni Zakon i da su Predsjedavajući domova posvetili pažnju o dosljednom poštivanju Poslovnika, smatramo da su Poslovnici u potpunosti ispoštovani na način kako su odredbe Poslovnika i propisane.

Neosnovano se podnosilac zahtjeva poziva na odredbe člana 80. Zakona o PIO/MIO koji propisuje da Vlada FBiH može odlučiti da izvrši vanredno usklađivanje penzija, a sve iz razloga što je evidentno da Vlada FBiH čini sve da zadrži postojeće stanje koje dovodi do diskriminacije određene kategorije.

Pored navedenog, u prilog opravdanosti donošenju osporavanog zakona ide i činjenica da se, iz Zahtjeva za ocjenu ustavnosti vidi da Premijer Federacije Bosne i Hercegovine zanemaruje nekoliko pravnih postulata koji su korišteni u pripremi i predlaganju predmetnog Zakona. Jedan od pravnih postulata je lex posterior derogat legi priori (zadnji doneseni zakon ukida onaj prijašnji) i lex specialis derogat legi generali (posebni zakon ukida opći). Navedena dva pravna postulata su korištena u pripremi i predlaganju navedenog Zakona, te u tom smislu pozivanje Premijera Vlade FBiH na Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 13/18) nemaju nikakvog uticaja. **Zakonodavac ima ustavno pravo, a koje Premijer nije pobio u Zahtjevu za ocjenu ustavnosti, za uređenje na drugačiji način, kroz posebne zakone odnose u društvu a koji će odstupati od općeg pravila koji postoji u ovoj materiji**, a to pravo je i sam Premijer FBiH defacto priznao navodeći niz zakona koji na drugačiji način regulišu materiju penzionisanja, obračuna penzije isl. u Federaciji Bosne i Hercegovine i to: Zakon o PIO, Zakon o službi u OS BiH, Zakon o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata i Zakon o pravima branilaca i članova njihovih porodica.

Usvajanje Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine se kreće u okviru ustavnih nadležnosti koje ima Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, i usvajanjem ovog Zakona zakonodavac nastoji jednu oblast urediti na drugačiji način od općeg uređenja predmetne oblasti, a što je svakako njegova nadležnost, te kroz ovaj Zakon iskoristiti mogućnost koja je data članom 54. Zakona o službi u OS BiH i dopuniti odredbe koje regulišu pitanje penzija za profesionalna vojna lica. **Pozivanje Premijera Federacije na odredbe Zakona o PIO kao mjerodavne odredbe je irelevantno, jer i jedan i drugi dokument su zakoni (Zakon o PIO i Zakon o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine) i imaju istu pravnu snagu shodno Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, te kao takvi niti jedan nema supremaciju u odnosu na drugi.**

Da je Vlada Federacije nakon zaključaka sastanka u Mostaru, sa predstavnicima Ministarstva odbrane i NATO štaba, ispoštovala odredbu iz člana 80. Zakona o PIO, riješili bi nejednakosti u isplati vojnih mirovina. Međutim, nakon nedjelovanja Vlade, Parlament je iskoristio svoje ustavno pravo i obavezu.

U skladu sa prethodno iznesenim, zaključujemo da se rad domova Parlamenta FBiH kretao u okviru Poslovnika, da je Zakon o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine donesen u okviru ustavnih nadležnosti Parlamenta FBiH, i shodno tome Zahtjev za ocjenu ustavnosti se ima odbiti kao neosnovan.

5. ISPLATNI KOEFICIJENT ZA ISPLATU PENZIJA

U Zahtjevu za ocjenu ustavnosti, podnosilac zahtjeva pogrešno izvodi konstataciju a tako i pogrešan zaključak da za razliku od „starog“... „novim“ Zakonom o penzijsko i invalidskom osiguranju, koji je na pravnoj snazi počev od 01.03.2018. godine, nije propisana isplata penzija putem ISPLATNOG KOEFICIJENTA iz kojeg razloga je odredba člana 3. stav (4) Prijedloga zakona **neprovodiva**”.

Kao razlog neprovodivosti zakona, podnositelj Zahtjeva za ocjenu ustavnosti navodi da u novom Zakonu nije propisana isplata penzija putem ISPLATNOG KOEFICIJENTA. Međutim, pogrešna je konstatacija da se radi o “isplati penzija putem isplatnog koeficijenta” u zakonu je navedeno: “... zakonski iznos penzije se uvećava u visini isplatnog koeficijenta 1,29 ...” Dakle glagoli “isplati(ti)” i “uvećava” izriču potpuno dvije različite radnje, te je potrebno predloženu normu sagledati u kontekstu cijeline, u njenom punom značenju.

Etimološki sama riječ *koeficijent*, je sastavljena od latinskog prefiksa *cum*, što znači 's', i *efficients*, što je izvedeno od glagola *efficere*, a u prijevodu znači 'učiniti', 'djelovati'. U svakodnevnoj upotrebi riječ *koeficijent* najčešće se koristi kada se radi o broju ili konstanti kojim se množi varijabla, funkcija ili izraz. Na primjer, u matematici, koeficijent je multiplikativni faktor, odnosno, konstantni broj slijeva od varijable ili nepoznanice i množi ga. Predlagač propisa je mogao napisati umjesto riječi “zakonski iznos penzije se uvećava u visini isplatnog koeficijenta 1,29” riječima “zakonski iznos penzije se uvećava u visini multiplikativnog faktora 1,29”

Poštujući odredbe Pravila i postupaka za izradu zakona i drugih propisa Federacije Bosne i Hercegovine, konkretno odredbi člana 36. prema kojem “Upotreba terminologije u cijelom tekstu propisa mora biti dosljedna, kao i u odnosu na propise koji su na snazi.” a da je u propisima Federacije BiH, termin “KOEFICIJENT” kao i osporavani termin “ISPLATNI KOEFICIJENT” zastupljen, te da je i u samom obrazloženju osporavanog zakona radi lakše komparacije s drugim uporednim kategorijama koji imaju po zakonu određene isplatne koeficijente korišten termin “isplatni koeficijent”, te ne postoji niti jedan valjan razlog osporavanja ovog termina.

Primjera radi, u Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine u članu 2. tačka 7). Definisano je da „koeficijent“ predstavlja brojčanu vrijednost koja se iskazuje arapskim brojevima za svaku poziciju radnog mjesta koje su razvrstane u platne razrede organa državne službe i služi za utvrđivanje visine osnovne plaće;

Nadalje, u članu 3 stav (3) Zakona o plaćama i nakandama u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine, propisana je specifična formulacija:

*3) Fiskalna odgovornost: u skladu sa ovim načelom, vodeći računa o nesmetanom funkcionisanju organa vlasti Federacije, Vlada Federacije će za korisnike budžeta koje tretira ovaj zakon utvrditi jedinstveni **isplatni koeficijent za obračun plaće u određenom postotku** za fiskalnu godinu ukoliko to zahtijeva održavanje makroekonomske stabilnosti u skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine.*

U konkretnom zakonu, koji podnosilac zahtjeva pokušava osporiti, riječ KOEFICIJENTA djeluje kao pridjev uz glagola ISPLATNOG te ga tako ujedno i opisuje, ali se puni smisao i specifikacija dobiva tek kada se posmatra zajedno sa konkretnim brojem 1,29 i glagolom “uvećava” čime kao cjelina pridonosi postizanju određenog efekta i cilja same norme.

U Prijedlogu zakona umjesto broja 1,29, analogno propisanoj odredbi iz Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije Bosne i Hercegovine, **umjesto riječi: “zakonski iznos penzije se uvećava u visini isplatnog koeficijenta 1,29” mogla se koristiti i formulacija: “zakonski iznos penzije se uvećava u visini isplatnog koeficijenta od 29%”**. Izračunom se dobija isti rezultat, bez obzira da li uvećavali neki iznos isplatnim koeficijentom 1,29 ili isplatnim koeficijentom od 29%. Razlog zašto je normirano decimalnim brojem a ne postotkom, jeste činjenica što su visine penzija u isplati za sva profesionalna vojna lica koji ostvaruju penziju po poglavlju V Zakona o službi, od dana njegove primjene 01.01.2006.godine, propisana isplatnim koeficijentom u decimalnom broju (jednim iznos 1,816, drugima 1,485 a trećima nije propisan do ovoga zakona, pa je bilo logično i njega propisati u decimalnom broju)

Međutim, da je način uvećanja zakonskog iznosa penzija putem isplatnog koeficijenta u procentima, *(prethodno elaborirano da bez obzira da li se determinira procentni ili decimalni isplatni koeficijent u krajnjem rezultatu dobiva se isti iznos, što notorno upućuje da je to isto)* primjenjiv i provodiv u samom Zakonu o penzijsko i invalidskom osiguranju (Službene novine Federacije BiH, broj: 13/18), najbolje svjedoči član 140. prema kojem *“osobama koji su penzionisani do 31. jula 1998. godine penzije po rješenju se povećavaju za 10%, dok se korisnicima koji su penzionisani do 31. decembra 2007. godine povećavaju za 5%, što, uz isplatni koeficijent 1,816, čini iznos penzije sa kojim „ulazi“ u novi Zakon.”*

Naprijed navedeno se može provjeriti pristupom na link:

(http://www.fzmiopio.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=408%3Ausvojen-novi-zakon-o-pio-&catid=35&Itemid=64&lang=ba pristupljeno 21.12.2021. godine)

Kao što je već obrazloženo smatramo da je pogrešno nastojanje da se u Zahtjevu za ocjenu ustavnosti, koeficijent za uvećanje penzije tretira ili podvede pod *“Sistem isplate penzija putem koeficijenta”* koji je bio temelj Zakona iz 1998 godine, kojim uspostavlja osnovicu koja se koristi za obračunavanje penzije. Pri čemu se penzijska osnova definira kao prosjek plaća koje su valorizirane tokom najboljih 15 (a kasnije 40 godina) kontinuirano ostvarenog staža osiguranja, pa je u tu svrhu od 1996. godine uspostavljena tabela koeficijenata za valorizaciju. Od 2000 godine, uvedena je **indeksacija penzija** koja ovisi od sredstava koja su na raspolaganju za isplatu. Ključna varijabla ovakvog metoda indeksacije je **takozvani**

isplatni koeficijent. U tu svrhu, osnovna penzija se izračunava prvo za svakog penzionera. Za penzionere koji su se penzionisali prije 1. januara 2002.godine, osnovna penzija je jednaka inicijalnoj penziji koja je usklađena sa cijenama iz 2002 godine. S tim ciljem, koeficijent valorizacije je fiksni i iznosi 1.00 od 2000.godine na ovamo, tako da su plaće zarađene nakon 2000.godine uzete u nominalnim vrijednostima. Dalji pregled koeficijenta isplate, bio je prema sledećoj tabeli:

**PREGLED KOEFICIJENTA ISPLATE OD 2002. GODINE DO STUPANJA NA SNAGU
NOVOG ZAKONA O MIROVINSKOM/PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU
(01.03.2018 - Službene novine FBiH, broj : 13/18)
-- Financiranje iz doprinosa --**

Godina	Mjesec											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2002	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
2003	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.06	1.06	1.06	1.06
2004	1.06	1.06	1.06	1.06	1.06	1.06	1.10	1.10	1.10	1.10	1.10	1.10
2005	1.15	1.15	1.15	1.15	1.15	1.15	1.15	1.15	1.15	1.18	1.18	1.18
2006	1.21	1.21	1.21	1.21	1.21	1.25	1.25	1.25	1.25	1.31	1.31	1.35
2007	1.35	1.35	1.35	1.42	1.42	1.45	1.45	1.49	1.49	1.53	1.53	1.53
2008	1.57	1.57	1.57	1.57	1.61	1.61	1.61	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65
2009	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65
2010	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65	1.65
2011	1.65	1.65	1.65	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73
2012	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73
2013	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73	1.73
2014	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816
2015	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816
2016	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816
2017	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816	1.816
2018	1.816	1.816										

https://www.fzmiopio.ba/index.php?option=com_content&view=article&id=90&Itemid=100&lang=hr

Dokaz: članovi 35, 36, 45, 46, 78 i 144. Zakon o penzijskom/mirovinskom i invalidskom osiguranju FBiH (29/98)

Prema Strategiji reforme penzijskog sistema u federaciji BiH iz 2013 godine, “Usklađivanje penzija koeficijentom koji se izračunava na osnovu prihoda od doprinosa održava penzijski sistem u finansijskoj ravnoteži ali ne ispunjava njegove socijalne ciljeve. U uvjetima starenja stanovništva i pogoršavanja demografskih karakteristika penzijskog sistema primjena koeficijenta vodit će eroziji i početnih penzija i onih u isplati. Zato penzijska reforma u FBiH

predviđa napuštanje sistema koeficijenta i uvođenje redovnog i transparentnog usklađivanja penzija. Danas prevladavajući model usklađivanja penzija u svijetu je onaj s troškovima života, pri čemu realna penzija trajno ostaje na istoj razini. Ukoliko finansijske okolnosti omoguće, usklađivanje može biti i izdašnije.”

Tačno je, da je prema Strategiji reforme penzijskog sistema u federaciji BiH iz 2013 godine, intencija bila da se primjena sistema koeficijenta napusti i uvode redovno i transparentno usklađivanja penzija, međutim u konkretnom kontekstu radi se o posebnim zakonom uređenom vanrednom usklađivanju radi ujednačavanja visine isplate penzija za istu kategoriju lica, koji se penzionišu po istom Zakonu o službi, kojim je regulisana visina penzija, a zbog primjene propisa Federacije BiH je nastupila nejednakost u iznosu od 81,6% ili 1,816 izraženo po koeficijentu.

U pogledu isplatnog koeficijenta, nejasno je kako su za izvršnu vlast provodive odredbe iz člana 140 stavovi (1). (2) i (3) Zakona o PIO. Imamo identične odredbe i identičan način uvećanja, samo što je u jednom zakonu uvećanje u procentima (5 ili 10%) i koeficijentno (1,816) , a u drugom samo koeficijentno (1,29). Nadalje, i u Zakonu o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata ("Službene novine Federacije BiH", broj 41/13 i 09/17) u članu 10 stav (3) tačka c) propisana je koeficijentna isplata i to na način da se „*Od 01.01.2020. godine penzija će se isplaćivati po isplatnom koeficijentu 1,485.*” Možda je ova odredba posebno provodiljiva iz razloga što je u ovom zakonu članu 16 stav (5) propisana i obaveza da „*Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje je obavezan vršiti mjesečni obračun sredstava za svakog korisnika prava na penziju ...*“

Stoga, ostaje nejasno da li su isplatni koeficijenti provodivi ili neprovodivi u propisima koje je usvojio Parlament Federacije, da li postoji ili ne postoji isplatni koeficijent u penzionom sistemu Federacije ili je neprovodiv samo u jednom slučaju kod primjene Zakona o vanrednom usklađivanju penzija pripadnika OS BiH.

6. RETROAKTIVNO DJELOVANJE ZAKONA

Navod iz zahtjeva da je, odredbom člana 3. stav (4) zakona propisano da je korisnicima prava iz PIO kojima je priznat poseban staž iz člana 36. stav (1) Zakona o penzijskom invalidskom osiguranju, a koji su pravo ostvarili od 01.03.2018.godine zakonski osnov penzije se uvećava u visini isplatnog koeficijenta utvrđenog u članu 2. stav (3) tačka c) Zakona o izmjenama Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata i dalje će se usklađivati po odredbama PIO, te predstavlja indirektno retroaktivno važenje usvojenog zakona i da je primjena istog suprotna principu vremenskog važenja odnosno pravnog akta koji se primjenjuje od dana stupanja na snagu **NIJE OSNOVAN** iz sljedećih razloga:

Radi se o potpuno proizvoljnom i neutemeljenom tumačenju teksta pravne norme koji ničim nije opravdan, nego se apelant poziva na „indirektno retroaktivno vađenje norme“. Naime, osnovno tumačenje svake pravne norme je jezičko na osnovu kojeg se norma tumači upravo onako kako je izražena jezikom na kojem je napisana a ne da ima neko „skriveno značenje“ značenje „između redova“ i sl. Podnosilac zahtjeva je u želji da diskredituje tekst zakona na svaki način, bez osnova naveo retroaktivno dejstvo zakona mada ono u tekstu nije navedeno, jer nije ni predviđena retroaktivna primjena predmetnog zakona na način kako podnosilac zahtjeva navodi.

Podsjećanja radi retroaktivna primjena propisa je izuzetak od ustavnog pravila zabrane retroaktivne primjene propisa koja je generalno pravilo. Da bi jedan propis imao retroaktivno dejstvo on prije svega mora biti decidno, potpuno jasno i nedvosmisleno naveden u tekstu zakona što u tekstu Zakona o vandrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine nije slučaj.

U potpunosti svjesni činjenice da praksa Evropskog suda na princip retroaktivne primjene zakonskih rješenja gleda na način da razlikuje tzv. "svršenu/konačnu pravnu situaciju" ili pravnu situaciju koja je još uvijek u toku rješavanja. Ako se predmetni propis odnosi na konačne pravne situacije, tada se može govoriti o retroaktivnosti. No, ako se propis odnosi na pravne situacije koje su u toku i primjenjuju se na već zatečene odnose koji se nastavljaju i u budućnosti, retroaktivnosti nema.

U konkretnom slučaju, da se nije naveo datum od kada je nastupila nejednakost u isplati mirovina, nego da se propis odnosi na vojne osiguranike koji su penzionisani od dana buduće primjene istog, to bi u praksi značilo da 380 vojnih osigurnika koji su penziju ostvarili od 01.03.2018 do stupanja na snagu ovoga zakona u aprilu 2022. godine ne bi imali pravo na vanredno usklađivanje, odnosno i dalje bi bili diskriminirani. Dakle ova pravna situacija se morala normirati na način da obuhvati dio vojnih osigurnika koji su ostvarili penziju, kao i one vojne osiguranike koji će ostvariti penziju u narednom periodu.

Prije svega, intencija predmetnog zakona koji tretira usklađivanje visine iznosa penzija za pripadnike OS BiH je isključivo ispravljanje nedvojbeno prisutne diskriminacije među pripadnicima potpuno iste kategorije lica. Istovremeno, zakonska rješenja nisu u smislu vremenskog vađenja pravne-zakonske norme imperativno postavljena, i ista se imaju primjenjivati od dana stupanja na snagu za kategoriju lica na koju se odnosi te neće biti retroaktivne primjene u smislu isplate razlike penzija korisnicima koji su pravo ostvarili od 01.03.2018.godine nego će obaveza nadležnih organa Federalnog Zavoda PIO/MIO biti da korisnicima izvrši obračun penzija u skladu sa Zakonom o vandrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine od dana stupanja na snagu istog.

Da se radi o namjerno pogrešnom tumačenju propisa najbolje se može spoznati komparacijom primjene člana 140 stav (2) i (3) Zakona o PIO.

(2) Korisnicima prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, koji su prava ostvarili do 31.07.1998. godine, zakonski iznos penzije se povećava za 10%, te se usklađuje sa

posljednjim koeficijentom prije stupanja na snagu ovog zakona i dalje će se usklađivati po odredbama ovog zakona.

(3) Korisnicima prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, koji su prava ostvarili od 31.07.1998. godine do 31.12.2007. godine, zakonski iznos penzije se povećava za 5%, te se usklađuje sa posljednjim koeficijentom prije stupanja na snagu ovog zakona i dalje će se usklađivati po odredbama ovog zakona.

Po logici tumačenja apelanta da li se radi o retroaktivnoj primjeni propisa, obzirom da se poziva na 1998 godinu, odnosno penzionisane od 31.07.1998. godine do 31.12.2007. godine, te da se njihova penzija uvećava za određeni procenat i isplatni koeficijent u 2018 godini.

Dakle, suština cijelog Zakona o vanrednom usklađivanju može se komparirati kroz član 140 Zakona o PIO. Ako nema retroaktivnosti u citirana dva stava člana 140 Zakona o PIO, onda nema retroaktivnosti ni u osporavanom Zakonu o vanrednom usklađivanju. Evidentno je da se namjerno pogrešno tumače norme.

7. DISKRIMINACIJA

Podnosilac zahtjeva za ocjenu ustavnosti i zahtjeva za donošenje privremene mjere na Zakon o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, navodi da je ovako usvojenim zakonom izvršena višestruka diskriminacija i to diskriminacija unutar kategorije profesionalnih vojnih lica Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, što je u svakom slučaju zamjena teza i iznošenje neosnovanih tvrdnji. Zakon koji se osporava nema nikakve veze za Zakonom o povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata jer je isti usvojen nakon uloženog amandmana kojim je odredba člana 3. koji je predmet, kako to navodi podnosilac zahtjeva, višestruke diskriminacije.

U pogledu svih navoda vezanih za višestruku diskriminaciju koja bi bila izvršena usvojenim zakonom je očita zamjena teza i dovođenje u zabludu svih postupajućih organa, a ono što i jeste bio predmet i osnov postupanja Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine jeste upravo diskriminirajući odnos prema kategoriji pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, učesnika rata, koji u odnosu na svoje kolege koji su pravo na penziju ostvarili do stupanja na snagu reformskog zakona i onih koji to pravo ostvaruju nakon stupanja na snagu istog zakona.

Prethodnim Zakonom o PIO nije bila određena visina isplatnog koeficijenta, nego je visina određivana aktom niže pravne snage kojeg je potvrđivao Upravni odbor Federalnog zavoda za penzijski i invalidsko osiguranje. Novim Zakonom PIO, formalno-pravno isplatni koeficijent od posljednje isplaćene penzije se „ozakonjuje“ ali bez preciziranja njegove stvarne vrijednosti u samom zakonu. Da je jasno preciziran brojčani iznos isplatnog koeficijenta u članu 140 stav (1) onda bi bila u potpunosti jasna slika, ko je i na koji način diskriminiran.

Naime, pripadnici Oružanih snaga Bosne i Hercegovine - Profesionalna vojna lica, rezidenti Federacije Bosne i Hercegovine, pravo iz penzijskog i invalidskog osiguranja ostvaruju u

skladu sa poglavljem V Zakona o službi u Oružanim snagama BiH, a primjenom „reformskog“ Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije BiH koji je u primjeni od 01.03.2018. godine, isti su dovedeni u neravnopravan položaj sa pripadnicima Oružanih snaga Bosne i Hercegovine - profesionalnim vojnim licima koja su pravo na penziju ostvarili do 28.02.2018. godine čija je visina penzija veća za 81,6 % u odnosu na visine penzija pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine - profesionalnih vojnih lica koja pravo na penziju ostvaruju poslije 01.03.2018. godine, tako da određene niže kategorije sa nižim platnim razredom u odnosu na kategorije lica sa višim platnim razredom, činom itd., ostvaruju znatno više penzije, iako će znatno više doprinositi uplatama doprinosa u Fond PIO/MIO što je očita nelogičnost.

Ovakvom primjenom Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju FBiH došlo je do posredne diskriminacije unutar iste kategorije pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine - profesionalnih vojnih lica, na način da je razlika u isplati penzija nastala zadržavanjem koeficijenta isplate penzija 1,816 za ranije korisnike, dok se za nove korisnike isplata penzija vrši u visini koeficijenta 1 (jedan), što ostale pripadnike Oružanih snaga Bosne i Hercegovine dovodi u neravnopravan položaj koji ne obezbjeđuje jednake mogućnosti i jednakost pred zakonom kao ustavom zagantovanih prava.

Nije tačna tvrdnja da se braniteljima koji su penzionisani po Zakonu o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata ne uvećava penzija i da bi se tako penzionisana vojna lica dovela u povoljniji položaj. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata, koji je usvojio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma od 30.10.2017. godine i na sjednici Doma naroda od 21.09.2017. godine. (Službene novine Federacije BiH, broj 90/17) propisao je u članu 2. da se:

„U članu 10. Zakona ispred riječi "Penzija" treba dodati oznaku "(1)". Iza stava (1) dodaju se novi st. (2) i (3) koji glase:

"(2) Izuzetno korisnici prava iz člana 1. stav (1) ovog Zakona zadržavaju dostignutu visinu penzije u isplati koja im je bila utvrđena prije stupanja na snagu Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata.

(3) Isplata penzija korisnicima prava iz stava (2) ovog člana i člana 1. stav (2) ovog zakona uspostaviti će se kroz prijelazni period od tri godine, na sljedeći način:

a) Od 01.01.2018. godine penzija će se isplaćivati po isplatnom koeficijentu 1,161;

b) Od 01.01.2019. godine penzija će se isplaćivati po isplatnom koeficijentu 1,320;

c) Od 01.01.2020. godine penzija će se isplaćivati po isplatnom koeficijentu 1,485."

Kao što se može i vidjeti, braniteljima penzionisanim po Zakonu o povoljnijem penzionisanju i poglavlju V Zakona o službu od 2020 godine isplatni koeficijent je 1,485.

Oko 400 pripadnika Oružanih snaga BiH koji su penzionisani po poglavlju V Zakona o službi i Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata konzumira penziju sa isplatnim koeficijentom 1,485, i to pravo im se ovim zakonom ne

dira. Dakle i ova kategorija ima isplatu u većem iznosu nego što je osporavanim zakonom dato (1,29).

Stoga usporedna grupa mogu samo biti lica koja su otišla po Poglavlju V Zakona o službi i Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata, sa licima koja također se penzionišu po Poglavlju V Zakona o službi i Zakonu o PIO.

Nadalje, izmjenama Zakona o PIO iz 2021. godine, posebni staž za svaku godinu provedenu u ratu sa 0,5 povećan je na 1 bod, a vojnim osiguranicima koji se penzionišu po poglavlju V Zakona o službi, učešće u ratu se ne obračunava u prosjek mirovine, niti mogu dobiti neku naknadu ili benefit kao svi drugi korisnici mirovina, po osnovu učešća u ratu. Ni ovu okolnost Vlada Federacije nije uzela u razmatranje.

U skoro svim državama, vojni osiguranici kao i policijski imaju svoje propise i specifičnosti, o čemu se moralo voditi računa tokom predlaganja propisa i samog normiranja.

Usporedna tabela koja je prezentirana u apelaciji je proizvoljna i tendenciozna. Navedeni podaci prvo nisu tačni, a namjerno je izostavljena komparacija iznosa mirovina prije i poslije stupanja na snagu Zakona o PIO, što je osnov za usvajanje ovoga zakona. Dakle, Ustavnom sudu se želi predočiti sasvim druga slika od one koja jeste.

Napomenuli bi i činjenicu da su pripadnici Oružanih snaga Bosne i Hercegovine - profesionalna vojna lica istog ranga (čina), s tim da profesionalna vojna lica koja su ostvarila ili će ostvariti nepovoljnije penzije imaju bolje uslove po ostvarenom penzijskom stažu i visini osnovice za obračun, odnosno većina ih ostvaruje ili će ostvariti pravo na starosnu penziju sa obaveznim doprinosima za PIO/MIO u trajanju od 40 godina penzijskog osiguranja.

U skladu sa odredbama Zakona o službi u Oružanim snagama BiH, do stupanja na snagu novog Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, 2018. godine iz Oružanih snaga Bosne i Hercegovine penzionisano je 11 generala, 482 oficira, 466 podoficira i 90 vojnika, što ukupno iznosi 1049 lica, dok je u periodu od 2018. do 2028. godine penzionisano ili će biti penzionisano ukupno 2304 lica i radi se o kategoriji lica koja su bili učesnici odbrambeno-oslobodilačkog rata 1992-1995. godine.

Posebno želimo istaći da je ovakvim neravnopravnim i diskriminirajućim postupanjem Federalnih institucija ugrožena kategorija podoficira, koji trebaju da se penzionišu ili su već penzionisani nakon 01.03.2018. godine, a kojih je 1312, čija je plata u posljednjih nekoliko godina ispod prosječne plate ostvarene u Bosni i Hercegovini, a visina njihovih penzija kreće se u iznosu od 590,75 KM do maksimalno 726,98 KM.

Poređenja radi, ako uporedimo visinu penzije zastavnika I klase prije stupanja u primjenu zakona, 01.03.2018. godine, koja je u isplati cca 1.320,19 KM izjednačena sa visinom penzije lica u činu brigadira bez isplatnog koeficijenta čija visina penzije iznosi 1.455,00 KM, što je krajnje nelogično obzirom da je Zastavnik I klase (podoficir) lice srednjom stručnom spremom IV stepen, dok je uslov za čin brigadira, osim visoke stručne spreme neophodno imati i naučni stepen magistra, pa nije prirodno, a ni na propisu zasnovano da neko ko ima

manji stepen stručne spreme, manji čin, niži platni razred, uglavnom i manje staža ostvaruje veći iznos penzije.

Nadalje, prividno je zavaravanje to što je novim Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, navodno uređeno povećanje penzija lica u kategoriji generala i krajnje je nepravedno i bezobzirno, obzirom da se u kategoriji Generala nalazi samo nekoliko lica i u narednih 30 godina da se svaki mandat mijenjaju (a najčešće su dva i više mandata) taj broj može biti maksimalno 50 lica.

Diskriminatorni odnos primjene Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, najbolje se može vidjeti iz pregledne tabele:

Čin	Broj aktivnih lica u OS BiH na FBiH PIO/MIO	mjesečna neto plaća po zaposlenom (km)	obračun penzije do 01.03.2018. bez poreza na plaću (koeficijent 1,816)	obračun penzije od 01.03.2018. bez poreza na plaću	razlika u novčanom iznosu penzije	čin
1	2	5	4	5	6 (5-4)	1
General-pukovnik	1	4.376	2.174,48	3.282,26	1.108	General-pukovnik
General-major	2	3.587	2.174,48	2.690,03	516	General-major
Brigadni general	3	3.254	2.174,48	2.440,29	266	Brigadni general
Brigadir	48	1.941	2.174,48	1.455,52	-719	Brigadir
Pukovnik	189	1.585	2.174,48	1.188,51	-986	Pukovnik
Major	287	1.436	1 949,37	1.077,36	-872	Major
Kapetan	357	1.333	1.815,87	999,93	-816	Kapetan
Poručnik	210	1.265	1.722,89	948,73	-774	Poručnik
Potporučnik	141	1.144	1.557,85	857,85	-700	Potporučnik
Zastavnik I klase	53	969	1.320,19	726,98	-593	Zastavnik I klase
Zastavnik	167	882	1.201,42	661,57	-540	Zastavnik
Stariji vodnik I klase	503	886	1.206,39	664,31	-542	Stariji vodnik I klase
Stariji vodnik	589	849	1.155,70	636,4	-519	Stariji vodnik
Vodnik	686	788	1.072,80	590,75	-482	Vodnik
Kaplar	656	718	977,5	538,27	-439	Kaplar
Vojnik I klase	1273	693	944,4	520,04	-424	Vojnik I klase
Vojnik	676	650	885,28	487,49	-398	Vojnik

Iz pregledne tabele vidljive su ogromne razlike visine penzije, što je rezultat isplatnog koeficijenta, a koje se kreću od 482,00 KM za lica u činu vodnika do 986,00 KM za lica u činu pukovnika, tako da ovakav način obračuna uzrokuje ogromno nezadovoljstvo, kao i diskriminaciju među ovom populacijom.

Ovakva analiza zabrinjava i možemo slobodno reći da je ovakvim postupkom degradiran vojni poziv, ali i sam sistem PIO, odnosno načela na kojima je zasnovan, obzirom da je penzija veća za one koji su kraći vremenski period uplaćivali (a tako i manje) u Fond PIO/MIO. Pojašnjenja radi, potrebno je navesti da je, u cilju reforme Oružanih snaga BiH, odnosno samnjenja i racionalizacije OS BiH veliki broj pripadnika OS BiH do 2018.godine je penzionisan na osnovu člana 47. Zakona o službi u OS BiH koji glasi: *„U slučaju racionalizacije i smanjenja brojnog stanja Oružanih snaga, vojni osiguranik iz člana 44. ovog Zakona stiče pravo na prijevremenu starosnu penziju kada navrši 45 godina života i najmanje 20 godina penzijskog staža, na prijedlog Ministarstva odbrane BiH“*, odnosno veliki broj pripadnika OS BiH je penzionisan sa samo navršenih 20 godina penzijskog staža, a za koji period je za iste uplaćivan propisani doprinos za PIO/MIO.

Dakle, ostvarivanje prava na penzijske beneficije uslovljeno je uplatom doprinosa, ali visina penzije zavisi od penzijske osnovice koja se određuje na osnovu (preračunate) visine plaće u periodu osiguranja i akumuliranih godišnjih obračunatih stopa, pa prema tome upravo prema Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju FBiH oni koji su više uplaćivali (poslije 2018.godine pripadnici OS BiH se penzionišu kada napune 40 godina penzijskog staža) trebali bi imati i veće mirovine što u konkretnom slučaju nije tako.

Parlament Federacije Bosne i Hercegovine vjeruje da će Ustavni sud cijeniti opravdanim, da nije pravično, prirodno niti pravno utemeljeno da isplatni koeficijenti budu veći za lica koja su u istom činu (rangu) uplaćivali manje u penzioni fond, nekoliko godina (čak i do 20 godina), da nije prirodno niti pravično da se po istom propisu penzionišu, da se na isti način vrši obračun visine penzije, a da se isplatni koeficijent dodijeli samo za privilegovani dio populacije, odnosno one koji su penzionisani do 01.03.2018. godine.

Naime, reformom penzijskog sistema diskriminirani su pripadnici Oružanih snaga Bosne i Hercegovine koji su penzionisani primjenom Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju FBiH od 01.03.2018. godine, čime je počinjena posredna diskriminacija iz člana 3. stav 2. Zakona o zabrani diskriminacije u odnosu na pripadnike oružanih snaga Bosne i Hercegovine koji su penzionisani do primjene predmetnog zakona, odnosno do 01.03.2018. godine.

Usvajanjem Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju FBiH, Federacija Bosne i Hercegovine, dovela je u neravnopravan položaj sve pripadnike OS BiH, koji su penzionisani i koji će biti penzionisani nakon 01.03.2018. godine, na način da su visine penzija pripadnicima OS BiH koji su pravo na penziju ostvarili do 28.02.2018. godine biti veće za 81,6 % u odnosu na visine penzija pripadnika oružanih snaga Bosne i Hercegovine koja pravo na penziju ostvaruju primjenog predmetnog Zakona.

Ovakvim postupkom Federacije Bosne i Hercegovine povrijeđene su odredbe člana 14. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i član 1. Protokola 1 uz Konvenciju bez posebnog obrazloženja i opravdanja za donošenje takvog zakona kojim se znatno umanjuju prava pripadnika oružanih snaga Bosne i Hercegovine koji u istoj kategoriji, činu i platnom razredu sa dužim radnim stažom imaju drastično manje penzije u odnosu na one koji su penzionisani do donošenja istog.

Ovakav navod diskriminirajućeg odnosa proizilazi i iz sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava, koji je izreke svojih presuda zasnovao upravo na „različitom postupanju u istoj ili sličnoj situaciji, a posebno sudska praksa gdje je Evropski sud diskriminaciju utvrđivao uporednom metodom, što podrazumijeva upoređivanje različitog postupanja prema pojedincima ili grupi u istoj ili sličnoj situaciji, utvrđujući na takav način da li je grupa ili pojedinac stavljen u povoljniji ili drugačiji položaj od druge grupe ili pojedinca. U konkretnom slučaju Federacija Bosne i Hercegovine donošenjem novog Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, de facto i de iure je svjesno napravila razliku u istoj ciljnoj grupi, pripadnicima Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, što se može detaljnije vidjeti u naprijed opisanom obrazloženju i uporednom pregledu.

Na osnovu naprijed navedenog, može se formirati zaključak da je podnosilac zahtjeva očigledno zamijenio teze u vezi diskriminacije, te da nije u adekvatno sagledao predmetnu problematiku, iz kojih razloga ili animoziteta nije poznato, jer je očigledno da je jedna populacija pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine - profesionalnih vojnih lica koji su ostvarili pravo na penziju i onih kojima to pravo predstoji i to sa punim penzijskim stažom, stavljena u nepovoljniji i neravnopravan položaj u usporedivoj pravnoj situaciji, kako u pravima tako i u postupanju.

Stoga je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine cijenio opravdanim osigurati jednako postupanje, eliminaciju diskriminacije koja je formalna i stvarna, u ovom slučaju ublažavanje, uz uvažavanje posebnosti određenih skupina koje su penzionisane pod povoljnim uslovima, međutim, tim pravom ta skupina nije stavljena u položaj koji omogućava “zaštićeno svojstvo” da i nakon penzionisanja imaju veća prava, obzirom da tako nešto nije utemeljeno na propisima za grupu penzionera koja ima isplatni koeficijent 1,816.

Podnosilac zahtjeva se neosnovano poziva i na Opće principe za rješavanje sukoba pravnih propisa kada navodi da, primjenom Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u OS BiH dolazi do sukoba pravnih propisa, jer je odredbom člana 54. Zakona o službi u OS BiH koji je, prema tvrdnji podnosioca, propis višeg ranga propisano da se na „Na sva pitanja iz penzijskog i invalidskog osiguranja koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju odredbe entitetskih zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju“, te navodi da to nije predmetni osporavani zakon, nego Zakon o PIO/MIO Federacije BiH.

Podnosilac zahtjeva očigledno zanemaruje, već naprijed pomenute pravne postulate koji su korišteni u pripremi i predlaganju predmetnog Zakona. Jedan od pravnih postulata je *lex posterior derogat legi priori* (zadnji doneseni zakon ukida onaj prijašnji) i *lex specialis derogat*

legi generali (posebni zakon ukida opći). Navedena dva pravna postulata su korištena u pripremi i predlaganju navedenog Zakona, te u tom smislu pozivanje Premijera Vlade FBiH isključivo na primjenu Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 13/18) nemaju nikakvog uticaja.

Dakle, pozivanjem isključivo na Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije BiH od strane Federacije BiH su u potpunosti i potvrđene navedene odredbe Zakona o službi u Oružanim snagama BiH kao *lex specialis*, za pitanje ostvarivanja prava na penziju profesionalnih vojnih lica na službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na teritoriji Federacije.

Navedenim članom 54. Zakona o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, za koji podnosilac zahtjeva smatra da nije u skladu sa predloženim tekstom Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, upravo se daje pravni osnov za regulisanje svih onih pitanja koji nisu eksplicitno navedeni u poglavlju V predmetnog Zakona za profesionalna vojna lica sa prebivalištem u Federaciji BiH. Iz navedenog proističe, ne samo pravo, nego i obaveza Federacije BiH da svojim **propisima** iz oblasti penzijskog-invalidskog osiguranja za sva profesionalna vojna lica sa prebivalištem u Federaciji pobliže reguliše sva ona pitanja koja nisu navedena u Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine.

U skladu sa svim naprijed navedenim, apsolutno su neosnovani navodi podnosioca zahtjeva, te smatramo da se ovim zakonom ublažava diskriminacija izvršena reformskim zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, na koji način se osigurava pravna sigurnost i ustavom zagarantovano pravo jednakosti pred zakonom.

Ovom prilikom osporavamo zahtjev za izdavanje privremene mjere uz obrazloženje da nisu istaknuti razlozi niti dokazi koji bi ukazivali na kršenje Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Osim toga predložena je privremena obustava primjene zakona do donošenja konačne odluke o ustavnosti nije osnovana iz razloga što će razlozi koji su istaknuti biti tek ispitivani u meritumu o postupanju tako da ne mogu biti osnov za izdavanje privremene mjere. U zahtjevu za donošenje privremene mjere podnositelj zahtjeva kao stranka u postupku nije priložio relevantne dokaze iz kojih bi proizilazilo da je došlo do kršenja Ustava Federacije BiH, kao ni dokaze da bi u slučaju nedonošenja privremene mjere mogle nastupiti neotklonjive posljedice za proračun Federacije Bosne i Hercegovine ili ugroženosti vladavinu prava ili posljedice po sigurnost ranije stečenih prava. Zapravo, sve što je navedeno u domenu je pretpostavke i prejudiciranja odluke u meritumu, od strane podnosioca zahtjeva kao stranke u postupku.

Kada se već apelant poziva na propise višeg ranga, onda bi trebalo da se ispoštuje član 53 Zakon o službi, kojim je propisano da se vojne mirovine isplaćuju na osnovu uplata vojnih osiguranika i budžeta. Može se postaviti pitanje po kom pravnom osnovu Federacija prvo samo u isplati izvrši podjelu na tri grupe (tri različita koeficijenta jednima da 81,6% veću penziju, drugima 48,6% u odnosu na treću grupu), ako je propisano od kojih novaca se isplaćuju njihove mirovine. Da li je Federacija ovakvim djelovanjem intervenirala na državni

zakon. U prilog ovoj tvrdnji, Federacija je samo od stupanja na snagu Zakona o PIO prihodovala cca 44 miliona KM, od viška uplata vojnih osiguranika (cca 10 miliona KM godišnje), a projekcija je da ovaj zakon „košta“ kada svih 2300 budu penzionisani cca 6,5 miliona KM na godišnjem nivou.

Cijeneći prednje elaborirano činjenično stanje koje nedvojbeno u potpunosti pobija navode podnosioca zahtjeva, kao i činjenicu da je u predmetnom odgovoru detaljno sublimirano stanje i intencija predlagača zakonskog rješenja,

P R E D L A Ž E M O:

- Zbog nepostojanja relevantnih činjenica i dokaza koji bi potkrijepili navode podnosioca zahtjeva za donošenje privremene mjere, predlažemo da Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine **odbije zahtjev za izdavanje privremene mjere.**
- Da Ustavni sud Federacije nakon ostavarivanja uvida u iznesene činjenice, te nakon detaljne analize istih, podneseni Zahtjev za ocjenu ustavnosti Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostavrenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 25/22) u potpunosti **ODBIJE** kao neosnovan.

Prilog 2. Izvještaj Ministarstva Odbrane

I Z V J E Š T A J

Na osnovu Odluke Ministrice odbrane BiH broj: 10-02-1-1204-12/18 od 20.02.2019. godine u vremenu od 25.02. do 27.02.2019. godine, u organizaciji NATO štaba u Sarajevu, u Mostaru je održana radionica koja je imala za cilj iznalaženje rješenja vezanih za uočene probleme u ostvarivanju prava profesionalnih vojnih lica iz Oružanih snaga Bosne i Hercegovine u ostvarivanju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, osiguranih u Federaciji BiH kod Federalnog Zavoda PIO/MIO, koja proističu iz primjene novog Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije Bosne i Hercegovine.

Radionici su prisustvovala sljedeća lica:

1. dr. Sead Muratović, MO BiH, rukovodilac,
2. general major Ivica Jerkić, ZŠ OS BiH, (za dan 27.02.)
3. brigadni general Mirsad Ahmić, MO BiH,
4. brigadni general Tomo Kolenda, ZŠ OS BiH (za dane 25. i 26. 02.)
5. brigadir Zoran Duspara, ZŠ OS BiH,
6. brigadir Damir Milić, ZŠ OS BiH,
7. pukovnik Sakib Kadrić, MO BiH,
8. pukovnik Azmir Čohadžić, MO BiH,
9. pukovnik Enver Selimović, MO BiH
10. pukovnik Vinko Bagarić, ZŠ BiH
11. zastavnik I klase Mario Bagarić, ZŠ OS BiH
12. gospodin Adis Džebić, MO BiH
13. gospodin Hajrudin Bašić, MO BiH.

Ispred Federalnog zavoda PIO/MIO:

1. gospođa Gordana Vojvodić, pomoćnik direktora
2. gospođa Sanja Mandić, diplomirani pravnik
3. gospodin Emir Hodžić, aktuar, diplomirani ekonomista

Ispred Federalnog ministarstva rada i socijalne politike:

1. gospodin mr.sc Kenan Spahić, pomoćnik ministra
2. gospodin Stjepan Buconjić, stručni savjetnik

Ispred NATO štaba u Sarajevu:

1. gospodin Dario Šikuljak, pravni savjetnik

Radna grupa je na prijedlog Ministarstva odbrane BiH težišno razmatrala sljedeća pitanja:

1. Pitanje efekata primjene novog Zakona o PIO/MIO na lica koja penzije ostvaruju po Zakonu o službi u OS BiH,
2. Pitanje primjene odredaba Zakona o PIO/MIO koje se odnose na poseban staž,
3. Pitanje redovnog usklađivanja penzija po članu 79. novog Zakona o PIO/MIO.

Tokom rada na radionici učesnici su nakon izvršenih prezentacija te iscrpne diskusije o svim pitanjima koja su u vezi sa predloženim tačkama o kojima se raspravljalo, došli do sljedećih zaključaka :

1. Pitanje efekata primjene novog zakona o PIO/MIO na lica koja penzije ostvaruju po Zakonu o službi u OS BiH

- Primjena novog Zakona o PIO/MIO dovela je do značajno različitih nivoa isplate penzija za kategoriju vojnih osiguranika koji su penzionisani po poglavlju V Zakona o službi u OS BiH,
- Stav Federalnog ministarstva rada i socijalne politike i Federalnog Zavoda PIO/MIO je da je način izračuna penzija za vojne osiguranike OS BiH u visini od 75% od prosjeka nevaloriziranih plaća, izuzetno povoljniji od svih drugih kategorija osiguranika. Različit nivo visina penzija u isplati je uzrokovan devijacijom starog Zakona o PIO/MIO koja je proizvela neobjektivno visoke iznose penzija.
- Postojeću razliku u isplati nije moguće uskladiti kroz izmjenu zakona o PIO/MIO jer isti može tretirati samo korisnike prava po Zakonu o PIO/MIO, stav je Federalnog ministarstva rada i socijalne politike i Federalnog Zavoda PIO/MIO.
- Razliku objektivno nije moguće uskladiti putem Zakona o službi u OS BiH, jer isti može tretirati samo osiguranike, buduće korisnike prava na penzionisanje stav je Ministarstva odbrane BiH.
- Rješavanje navedenog pitanja moguće je na više načina, koji obavezno podrazumjevaju izmjene zakona i donošenje odluka na nivou institucija države i entiteta Bosne i Hercegovine, a moguće je kroz povećanje plaća i posljedično rast penzija ili donošenja propisa na nivou entiteta kojima će se izvršiti usklađivanje i ujednačavanje u isplati svih penzija koje se isplaćuju po poglavlju V Zakona o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine.

2. Pitanje primjene odredaba Zakona o PIO/MIO koje se odnose na poseban staž

- Pitanje primjene odredaba o posebnom stažu je od izuzetnog značaja za pravilno i pravovremeno planiranje kretanja personala kroz službu u OS BiH,
- Pitanje posebnog staža nije tretirano poglavljem V Zakona o službi u OS BiH, što upućuje na primjenu Zakona o PIO/MIO,
- Administrativnu proceduru izjašnjavanja, radi procjena o kretanju personala može urediti poslodavac,
- Za uračunavanje posebnog staža u penzijski staž prema Zakonu o PIO /MIO, obavezno je potrebna pisana saglasnost osiguranika prilikom odlaska u penziju.

3. Pitanje redovnog usklađivanja penzija po članu 79. novog Zakona o PIO/MIO

- Penzije koje se ostvaruju po Zakonu o službi u OS BiH podliježu usklađivanju prema članu 79. Zakona o PIO/MIO, a sve u skladu sa članom 54. Zakona o službi u Oružanim snagama BiH.

Na osnovu zaključaka po naprijed navedenim pitanjima proizišli su slijedeći prijedlozi:

1. Stav je Ministarstva odbrane da se, kao jedno od mogućih rješenja, od strane Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine pokrene inicijativa za donošenje zakona na nivou Federacije BiH kojima bi se ujednačila visina penzija svih lica koja pravo na penzionisanje ostvaruju po poglavlju V Zakona u službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, poštivajući principe zakonitosti, nediskriminacije i finansijske održivosti prijedloga.
2. Da se pitanje administrativnih procedura u vezi planiranja kretanja personala u Oružanim snagama i primjene odredaba Zakona o PIO/MIO koje se odnose na poseban staž vrši u skladu sa procedurama koje u okviru Zakona uređuje poslodavac.
3. Da se pitanje redovnog usklađivanja penzija nastavi vršiti prema članu 79. Zakona o PIO/MIO.

Tokom radionice predstavnici Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine su iznijeli stav da će izraditi radnu verziju teksta Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine i teksta Inicijative Ministarstva odbrane za donošenje Zakona o vanrednom usklađivanju penzija ostvarenih po Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, koji će biti dostavljeni ministru odbrane BiH i načelniku Zajedničkog štaba OSBiH radi pokretanja inicijative.

U Mostaru 27.02.2019. godine

Za Ministarstvo odbrane BiH

Rukovodilac radne grupe
dr. Sead Muratović

Za Federalno ministarstvo
rada i socijalne politike

pomoćnik ministra
mr.sc Kenan Spahić

Za Federalni zavod PIO/MIO

pomoćnica direktora
Gordana Vojvodić

Dostavljeno:

- Ministarstvo odbrane BiH
- Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
- Federalni zavod PIO/MIO
- Zajednički štab Oružanih snaga BiH n/z
- NATO štab u Sarajevu n/z